

EERSTE
Netwerk-evenement Armoedebestrijding

Vrijdag 5 juni 2015 van 9u – 13 u
in het Klooster van de Grauwzusters – Stadscampus Universiteit Antwerpen
Lange Sint Annastraat 7, 2000 Antwerpen

Toespraak van Theo Vaes, Armentekort

Wat boeiende verhalen hebben we gehoord vandaag. Had ik dit alles toch maar 10 jaar eerder geweten.

Ik ga U vandaag heel kort vertellen wat “Armentekort” is, zeg maar onze commercial. Maar ik wil vooral een oproep doen aan de heterogeniteit van deze groep om samen te werken aan de problematiek die we gehoord hebben.

Kort even dus “Armentekort” : het is het verhaal van een paar mensen die vanuit een verontwaardiging, zien van wat er hier gebeurt in een van de rijkste regio's van de wereld : dat kan niet, dat mag niet.

Ik heb 23 jaar in Antwerpen gewoond in de vaste overtuiging dat wij geen armoede hadden. Af en toe zag ik wel eens een bedelaar op het kantoor op de Meir en dat was “deel van onze folklore” .

Als we spreken over het schuldmodel ben ik, .. kan ik Prof Dalrymple een kleuterleidster noemen. Ik was vast overtuigd dat iemand die in armoede leeft zijn eigen keuzes maar anders had moeten maken, net zoals ik : hardwerkende ondernemer. Ik heb nooit anders gedacht.

Ik hoor dat Karel de Gucht in Straatsburg op een Europees armoedecongres vertelde dat wij in België geen armoede kennen. Vanuit mijn perspectief toen, had hij gelijk.

Ondertussen zijn er een paar dingen samengekomen. Ik heb de verkeerde Jezuïet ontmoet en hij heeft mij anders leren kijken. Dus dat is een eerste waarschuwing, nooit te kort bij een Jezuïet komen.;-)..

Vervolgens ben ik, een beetje toevallig, voorzitter geworden van Daklozenhulp Antwerpen waar ik 500 mensen zie aanschuiven voor een zak brood, wat soep en wat gezelschap. Dat is mensonwaardig in een van de rijkste maatschappijen van de wereld.

Als ik in India of China reis en ik moet vertellen aan mensen, aan zakenpartners, dat hier in Antwerpen 100de mensen staan aan te schuiven voor eten en soep, geloven ze het niet !

Het is ook ongelooflijk !

Vanuit die verontwaardiging ben ik dan gaan zoeken en heb ik met grote denkers wereldwijd kunnen spreken en ben ik heel snel tot de vaststelling gekomen dat deze armoede niet normaal is. Het is niet natuurlijk. Dat hoort niet bij onze maatschappij.

Ik ga naar de voorzitter van het O.C.M.W. en ik zeg : Mevrouw, kijk, die 100 mensen, die 500 mensen die daar aanschuiven, dat kan toch niet. “Ja”, zegt ze, “met de middelen die de gemeenschap ons ter beschikking stelt, kunnen wij inderdaad dat onderste gedeelte van het probleem niet oplossen. We doen, letterlijk gezegd, “damage control”, hé, we voorkomen erger” .

Dan ben ik een beetje gaan kijken naar cijfers en inderdaad in Antwerpen zijn we met pakweg met een half miljoen mensen, 420.000 hoeven zich geen zorgen te maken aan de kassa van de Delhaize. 80.000 leven in relatieve armoede. Dat betekent dat je de keuze maakt deze maand ga ik naar de tandarts of kan de kleine wél mee op schoolreis. (De verplichte derde-betalersregeling voor de huisartsen blijkt een zware bevalling)

Dat is het dilemma om relatieve armoede duidelijk te maken voor U. Het gaat over 80.000 mensen in Antwerpen. En zoals professor De Smedt juist heeft aangetoond heeft de economische cyclus daar eigenlijk geen effect op. Armoede blijft schommelen tussen de 15 tot 17 % van de burgers. Dus “trickle down” werkt niet : het is niet omdat de economie beter gaat dat die groep het beter gaat doen.

In die groep heb je nog onderscheid want “de armoede” bestaat natuurlijk niet. We hebben net geleerd van Frederic Vanhauwaert over “de buitenkant van armoede; de binnenkant van armoede” . In die 80,000 mensen in relatieve armoede heb je nog een groep, ik zou zeggen de onderste 10 %, die dan – en dan neem ik Professor Jan Vrancken zijn woorden letterlijk – mensen daar nooit op eigen kracht uit kunnen geraken. Zowel door sociale uitsluitingmechanismen als door psychologische drempels.

Ik geef U een klein voorbeeldje : ik ontmoet een mevrouw en ze is ervaringsdeskundige in geweld. Na een reeks mislukte en gewelddadige relaties, een kroostrijk gezin met uitdagingen en een ernstige verslavingsproblematiek eindigt ze in een gesloten instelling. Daarna komt ze helemaal alleen op de wereld. Drank en drugs doet dit soort dingen aan je. Niemand vertrouwt je nog. Nodeloos te vertellen wat deze situaties aan je fysieke verschijning doen. Van de 10 eerste afspraken kwam ze 7 keer niet opdagen. Ik kom speciaal terug van Brussel van een vergadering voor de afspraak met haar, zij is er niet, en ik moet 's avonds terug voor een receptie. Ik vind dat niet prettig. Tweede keer lukt je dat niet bij mij. Of tenminste niet met de oude Theo.

Maar gelukkig dank zij reeks intensieve opleidingen en opzoekwerk dat we gedaan hebben, heb ik de kans gekregen om anders te kijken naar dit soort situaties. En zijn we samen op stap geweest. En dan ben ik dankbaar voor het onderzoek dat dit huis heeft geleverd en waar ze een Europese reputatie voor gekregen met Oasis. Ja, dat is belangrijk.

Op het ogenblik dat zij zei : “Theo, ik ben naar de rechtbank aan't gaan. Ik zou terug het hoederecht willen van mijn twee dochters willen” . Dat hoederecht was haar afgenomen. Al die mannen hadden haar verteld dat zij geen goeie echtgenote was en dat ook redelijk fysiek duidelijk gemaakt. De rechtbank heeft ook op een zeker ogenblik gezegd “je bent ook geen burger, we gaan je colloqueren en ergens wat parkeren”. De Rechtbank heeft ook gezegd : “Je bent geen moeder. Ik ga je kinderen afpakken”. Los van de noodzakelijkheid doet dat allemaal geen goed aan je eigenwaarde.

Dus op een ogenblik komt ze me vertellen : “Ik ga terug dat hoederecht vragen”. Een paar maanden later komt ze me het nieuws vertellen Ik heb het gekregen, de rechter heeft gezegd dat ik een moeder ben”.

Dat is voor mij een “outcome”. Dat is op 6 maanden gebeurd. Ik geef toe dat deze vrouw uitzonderlijk bijzonder is (zijn we dat niet allemaal?) en we hebben dat niet alleen gedaan. We hebben dat met 6 andere hulpverleners gedaan.

Maar op dat moment wist ik wat eigenwaarde herstel is, iemand gaat terug regie van zijn leven nemen. 41 jaar. Dat was haar nog nooit overkomen.

In december kwam ze me vertellen, toen ze boterhammen kwam delen – dat is meteen ook een uitnodiging voor jullie allemaal : Antwerp Tower, 1^e Verdiep, vrijdagmiddag 12.30 u., dat ze wil gaan studeren. 41 jaar, niemand geloofde een jaar geleden dat dit zou kunnen, en toch staat ze daar.

Voor haar hebben we het project ATK, Armentekort, in de wereld geroepen.

Nu is buddy werking op zich niet zo uitzonderlijk. In Antwerpen een 6-tal organisaties die in min of meerdere mate soortgelijke resultaten halen. En samen hebben die 6 organisaties ongeveer 300 cliënten, die ze begeleiden en soms naar een dat eigenwaarde herstellingsproces. Maar er zijn 8.000 wachtende voor U.

En dan stel ik de vraag is dit rechtvaardig ? Neen ! Het is hetzelfde als we zouden zeggen we gaan kindergeld geven in België voor alle kindjes wiens naam met een “a” begint. Dat kun je toch niet maken ! Dat is wat we doen met de hulpverlening. We proberen te doen wat we kunnen met de middelen die we ter beschikking hebben.

Dat is ook wat we eigenlijk fout doen met ons onderzoek : we blijven elk jaar hetzelfde ding onderzoeken en herhalen ! Ja, dat is natuurlijk nuttig en belangrijk dat we dat weten, maar het is niet juist om in een “zero-sum”-maatschappij waar we vandaag in leven – we kunnen geen geld bijdrukken – om die middelen te besteden aan een herhaling van verleden jaar.

Het armoede jaarboek is een fantastisch beleidsinstrument. Maar we moeten het volgend jaar mijns inziens niet opnieuw drukken. We moeten zorgen dat het meer gelezen wordt, we moeten een film maken, een promotiefilm, een televisiereeks opdat dat jaarboek meer gelezen wordt ! Laten we daar onderzoek naar doen. Laten we daar bijvoorbeeld de communicatiestudenten van de Universiteit voor charteren.

Professor De Smedt heeft ons terecht gewezen op onze grondrechten. Ook Frederick Vanhauwaert heeft erop gewezen : een aantal rechten zitten in ons systeem. Ik daag jullie uit (hier zitten redelijk wat mensen van de Rechtsfaculteit) art. 23. Maak het afdwingbaar ! Het staat er, we moeten het niet opnieuw uitvinden ! Dat hebben onze voorouders gedaan. Maak het afdwingbaar ! ¹

We hebben net gehoord van die moeder die na 3 jaar het schoolgeld moest teruggeven opdat er iets niet in orde was in het 13 pagina aanvraagdossier. Waar halen we het in godsnaam in ons hoofd dat we een dossier laten maken om een studiebeurs te krijgen. Wat van automatische rechtentoekenning? Wat van naar mensen te gaan en te zeggen : wij hebben gezien dat U al 3 jaar geen studieaanvraag ingediend hebt : hier is de achtergestelde betaling. Dat is wat we moeten doen. Daarvoor hebben we u, de juristen van morgen, hard nodig.

Maar ook de economen worden niet gespaard. Als we vandaag kijken naar het probleem van armoede dan lijkt het inderdaad... zijn daar historische redenen voor, dat normale burgers twijfelen dat armoede normaal is. Het is niet normaal ! En gelukkig hebben we nu de financiële crisis. 2007 moet een jubeljaar worden voor armoede. Want plots zijn de “have's” (de mensen die hebben) een beetje ongerust. Die financiële crisis heeft hier en daar wat spaarcenten weggenomen. Niet voldoende. We hebben te veel banken gered en we hebben niets fundamenteels uit deze oefening geleerd. Dat had veel beter gekund. Maar toch zijn we op de goeie weg.

Als we kijken naar wat er vandaag gebeurt in beperkte bedrijfskringen – en ik ga U een paar namen noemen – Bill Gates, kennen we allemaal – 87 miljard spaarpotje !!! en hij pleit in zijn Harvard speech voorzichtig voor vermogensbelasting ! Kunt je het voorstellen ? Ge hebt de grootste

---

¹ Afdwingbaarheid van sociale grondrechten Gunter.Maes@ua.ac.be

spaarpot van de wereld en je zegt op je spreekbeurt: “Ja, misschien moeten we toch wel kijken naar vermogensbelasting.

Warren Buffet is een van de grootste werkgevers in Amerika, via zijn participaties in Wal-mart, werkgever van een half miljoen mensen, spreekt over een verhoging van het minimuminkomen door een negatieve belasting.²

Nick Hanauer³, miljardair, pleitte in Seattle dat de stad Seattle wettelijk een hoger minimumloon zou hanteren en dat is gelukt.

George Soros' Center for Economic Policy and Research predikt voor substantieel hogere minimum lonen⁴.

Verleden jaar, mei, dus ongeveer een jaar geleden, gaat Paul Polman, de CEO van Unilever nadenken samen met een dochter van de Rothschild-bankiers en ze organiseren een conferentie voor 300 van de wereld grootste investeerders.

En ze hebben één groot thema : “De bedreiging van extreme maatschappelijke ongelijkheid op het economisch systeem”.

Het Piketty-verhaal is leuk, is wetenschappelijk zeer waardevol, maar het predikt soms in de verkeerde hoek. De verandering zal komen – niet van die 10 tot 15 % mensen in armoede. Zij moeten de drijvende kracht worden . Zij zijn de reden van de verandering. Maar wij zijn met z' n allen wel degelijk verantwoordelijk voor de verandering. Je hebt de regering, je hebt het politieke beleid dat je verdient. Dus ook de armoede die je verdient. En daar zit een zeer grote uitdaging.

Als ik economiestudent vandaag zou zijn, dan zou ik graag willen een complex model tekenen met de correlatie tussen armoede en onderwijs. Ik maak een complex model met Vensim, vervolgens om het in jullie termen te zeggen : je berekent je net-price in value van een discounted cashflow.. We weten dat onderwijs veel geld kost. Ongeveer 100.000 euro voor een middelbare schoolstudent. Dat lijkt veel. Maar ik heb van mijn pater geleerd : dat onderwijs is een hoge investering. Maar de toekomstige kost van géén onderwijs (of te weinig) is een veelvoud. Jullie zouden eigenlijk vandaag niet hier op de universiteit braaf moeten luisteren! Ga de straat op, want er scheelt iets ! We zijn met de verkeerde dingen bezig ! We zijn aan het zeggen dat we een besparing willen doorvoeren in het onderwijs. We willen de budgettaire beperkingen die we hebben door de financiële crisis ook in het onderwijs gaan toepassen. De kenniseconomie van jullie wereld maakt dat we niet minder geld maar meer nodig voor het onderwijs ! We hebben véél méér geld nodig. Ga kijken in Finland, waar men zegt : Niemand gaat uit het middelbaar onderwijs zonder diploma”. We kennen de correlatie tussen geen middelbaar onderwijs en geen werk. En we weten wat iemand die niet werkt kost aan de maatschappij, 33.000 euro per jaar, jaar na jaar.

Dus je hoeft geen grote wereldschokkende economist te zijn om snappen dat je snel dat verband kan bekijken. Wat kost het als we die uitgaven vandaag niet doen : dat is de huidige generatie. Hé, want wij besparen en maken dat er geen bijkomende schulden komen.

Maar we zijn die schuld in veelvoud aan het creëren voor onze kinderen ! Want we weten dat die knaap die vandaag niet afstudeert de volgende 10 jaar, wat die gaat kosten. Die kost zijn leven lang 33.000 euro per jaar. Die waarschijnlijkheid kun je berekenen. Dus er is werk aan de winkel voor Economisten, T.E.W.ers en Handelsingenieurs. En ik ben blij om te zien dat er ook een aantal initiatieven komen dat we vanuit die hoek en dat sociaal of maatschappelijk relevante

---

² <http://fortune.com/2015/05/28/americas-workers-have-bigger-problems-than-the-minimum-wage/>

³ http://www.ted.com/talks/nick_hanauer_beware_fellow_plutocrats_the_pitchforks_are_coming/transcript?language=en

⁴ <http://newsbusters.org/blogs/liz-thatcher/2013/02/15/huffpo-workers-really-deserve-2172-minimum-wage>

onderzoeksprojecten doen. Zowel vanuit de wetenschapswinkel als de TEW'rs met het Forum - Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Ik wil even terugkomen naar het ATK-project. ATK verbindt zaken, mensen, organisaties die voorheen nooit verbonden waren. Armoede is zo'n groot probleem, dat geen enkele organisatie het alleen op kan lossen. Ook de overheid niet ! We hebben het overigens empirisch bewezen dat de overheid met de bestaande structuren het niet kan oplossen. En we weten ook dat we redelijk beperkt zijn in uitbreiding financiële mogelijkheden. De herverdelingsmechanismes hebben grenzen. Dus het meer van hetzelfde, méér OCMW's, CAW's en andere instrumenten in de wereld zetten, zit er budgettair gezien in de volgende 10 jaar niet meteen in.

Dus we zullen creatiever moeten omgaan met de middelen en andere kapitaalsvormen die we hebben maar nog niet activeren. Daar zitten toekomstkansen terug voor dit huis.

Laten we zoeken naar maatschappelijk out-of-the-box-oplossingen. En ik kan er U een paar aanreiken. Met het Quantitative-Aasing-programma van de de Europese Centrale Bank pompen we 1.400 miljard in de economie. De bank koopt staatsobligaties. Wat kunnen we met dat kapitaal doen ? Dat is ongeveer 60 miljard per maand. Kijken we even naar de huidige situatie op begrotingsgebied. Ik kom terug naar de economen maar ook naar de politiek-economen.. We moeten andere beslissingen durven nemen. Deze 60 miljard per maand die in de echte economie kan komen en maten we proberen daar een nuttige lang termijn bestemming voor te geven. De rechtse flank : "we moeten besparen op sociale uitgaven". Nu moeten we een onderscheid maken tussen kosten en investeringen. Kosten is wat je elke maand uitgeeft : dat gaat zo weg en daar wil je in de huidige tijd op besparen. Investeringen zijn dingen die je ook uitgeeft elke maand, maar waar je een toekomstig rendement van krijgt.

Als we nu eens zouden van die 60 miljard, pakweg 1 miljard per maand voor België, een klein stukje steken in sociale huisvesting. In duurzame, goed geïsoleerde sociale huisvesting, die in de volgende 30 jaar – dus jullie generatie – geld bespaart op die kosten van sociale interventies. Dus we gaan minder moeten betalen aan de huisvestingskost van elke mens in armoede, omdat we nu investeren in iets duurzaam. Het geld is er. Het kost 0 % ! Onze overheid leent vandaag aan een negatieve rente. Dat betekent dat : het kost U niets aan interest 7400 sociale woningen per jaar bouwen of renoveren is haalbaar en lost dit prangende probleem op 5 jaar op.⁵ en we maken alle aannemers gelukkig! Het is toch een fantastisch moment ! Alleen moeten we leren dromen ! We moeten het leren zien ! Nu, een economeist leren dromen is écht niet vanzelfsprekend ☺, maar het kan wel.

Dat zijn enkele uitdagingen waarmee ik jullie mee wil confronteren.

Laten we terug even kijken naar de juristen. Wat zou je kunnen doen met de Europese regelgeving die ons nationaal sociaal beleid soms inperkt. Uitkeringen verhogen creëert namelijk een aanzienlijk aanzuigefect van andere Europese burgers door het vrije verkeer van mensen. Cameron is op dit moment bezig met een campagne om het Verdrag aan te passen. Dat is iets ongezien. Dat konden we ons jaren geleden bijna niet voorstellen : dat er iemand in zou slagen een Europese verdragswijziging te krijgen.

Dit is een goed moment om misschien ook iets anders te veranderen. Laten we eens nadenken over armoede en de verdragswijziging. We spreken over uitkeringen en we hebben juist gehoord dat het belangrijk is dat het geld dat je krijgt als je werkt, substantieel hoger is dan het geld dat je krijgt als je niet werkt. Dat is onzin natuurlijk, want je komt op zo'n laag niveau dat het geld niet bepaald

---

⁵ <http://ikgabouwen.knack.be/bouwen-renovatie/nieuws/tekort-van-400-miljoen-euro-voor-renovatie-sociale-huurwoningen/article-normal-441033.html>

moet worden door werken of niet werken, maar door wat je nodig hebt om menswaardig te overleven. Dát is het criterium dat het bedrag moet bepalen !

Dan kom je heel snel naar een loskoppeling van loon en werk. We zijn vandaag aan het discussiëren over een verlaging van de sociale lasten. Het lijkt wel alsof we aan het spreken zijn dat de wapenindustrie scherpere zwaarden zou moeten leveren. Het is een achterhaald model ! We hoeven loon en werken helemaal niet te koppelen in de toekomst !

De professor vertelde ons van uitbesteding naar het Oosten, naar lage-loon-landen. Ze vermeldde ook de effecten van de automatisering ? En ze komt eraan. Ook in het onderwijs. Kijk even naar wat Education X (EdX) en Coursera aan het doen zijn,. Hoe radicaal het onderwijs zal veranderen. De rol van de docent, van de professor, wordt veranderd. En we zullen er minder nodig hebben voor traditionele ex cathedra taken. Je kunt dat “liken” of niet “liken” op je Facebook-pagina, maar het wordt de realiteit !

Als we ander moeten denken over het loon-model en dan zeg je – als jurist – ja maar, dat kan niet want de Europese regelgeving bepaalt dat er vrij verkeer van mensen en diensten is. Dus als wij morgen hier onze basisuitkering verhogen, dan loopt dat hier direct vol met autobussen van Polen en Bulgaren. Ik heb het experiment gedaan : ik ben naar Warschau gevlogen en ben met die autobus teruggekomen. Vol met Polen. Een paar van hen heb ik in het station van Warschau ontmoet. Je moet dus 70 euro verzamelen, dan kun je het busticketje naar Antwerpen krijgen en je overwintert in Antwerpen. Een perfect mechanisme. En dan zijn er mensen die zeggen, ja maar dat is toch aanstoot gevend, ze maken misbruik van ons systeem.

Maar wacht even : als ik als ondernemer mijn kleerkasten in Polen laat maken omdat ik daardoor minder Belgische sociale lasten moet betalen op hun arbeid. Dat komt uit de sociale zekerheidskas. Dat vinden we slim ondernemen. Als die Poolse man, van diezelfde sociale zekerheidskas, naar hier komt, dan is het misbruik.

Wat snappen we niet ? Moeten we daar niet genuanceerd leren over denken ? Kunnen we bijvoorbeeld met Cameron mee fietsen en zeggen we gaan in België een uitzonderingsregeling maken. We gaan voor een experiment van 15 tot 20 jaar, één of twee generaties – maken dat wij wel degelijk hogere uitkering kunnen geven aan een beperkte groep. Laten we ze voorlopig even Belgen noemen in één of ander formaat, om dat experiment van : wat gebeurt er aan mensen als je het basisinkomen uit het rode haalt. Als je maakt dat die moeder zich niet ongelooflijk veel zorgen moet maken wat gaat er gebeuren op het eind van de maand, komt de deurwaarder of komt hij niet. Wat doet dat aan haar hoofd, wat doet dat aan haar denkvermogen ? Als je twijfelt dat het iets doet aan haar denkvermogen stel ik voor dat je “Schaarste” leest van Shafir. Hij ziet IQ 13 punten stijgen tijdens cruciale beslissingsmomenten als je uit die drang van armoede weg kunt. Ja dat zijn dingen die we moet vragen om te experimenteren. Dat is out-of-the-box-denken dat we mogen verwachten van creatieve universitaires.

Als de huidige overheid zegt we gaan minder geld geven aan sociaal onderzoek in de armoedewereld, dan kun je daar voor of tegen zijn. Maar misschien zouden we wel kunnen bedenken : wat kunnen we er méér mee doen, in plaats van meer van hetzelfde. Welke nieuwe dingen kunnen we doen ! Kunnen we geen onderzoekers uitdagen om proberen de huidige paden die we gewoon zijn te volgen, te verlaten.

Het zijn een paar losse ideeën. Ze zijn niet gestructureerd. Ik weet het. Ik had ze kunnen in een Power-Point-Presentatie geven, daar heb ik twee fantastische mensen voor die dat heel goed kunnen. Ik heb geprobeerd om een paar dingen uit mijn hart te luchten. Ik heb geprobeerd om vooral de jonge mensen uit te dagen om te durven anders denken en dat kan. Ik krijg bij ons 17-

jongens die een Ted-talk gegeven hebben. Hij kan geen sms schrijven zonder dt-fouten, maar hij heeft een Ted-Talk gegeven over : “Hé, oude mensen, met wat zijn jullie bezig?”^{6 7} ... en hij spreekt dan tegen mij....

We verzamelen momenteel een aantal jonge mensen om anders te denken over onderwijs. Naar school gaan om iets te leren, waar háál je het ? Kijk naar Ken Robinson⁸ of Jef Staes⁹.

Er zijn andere manieren om naar dingen te kijken. Vandaag zit ik in deze broeihaard van ongelooflijk intellect, jeugdig dynamisme en maatschappelijk engagement. Dit moeten kunnen wakker krijgen.

Ongeveer 10 jaar geleden zag ik een top manager voor de T.E.W.'ers en de Handelsingenieurs spreken. Het was net het ogenblik dat we de pensioenfondsen van de haven, van Belgacom en nog meer schone dochters, verkochten voor snelle cash, rioleringssystemen gingen naar Amerikaanse investeerders en de volgende generaties huren onze eigen riolering terug. Als economist ruik je dat soort verhalen wel. Hij daagde de economen die snaptten wat er gebeurde uit om de aula te verlaten en rel te schoppen. Er moet wat gebeuren. Auto's in brand steken is misschien niet de meest efficiënte manier om uw intellect te gebruiken.

Maar ik daag jullie uit om te zoeken naar nieuwe inzichten die een maatschappelijk draagvlak kunnen creëren om met onze rijke traditie, van een volk dat succesvol omging met de overgang van een agrarische maatschappij naar een industrieel tijdperk, vervolgens naar een maakindustrie over aan het gaan is naar een kenniseconomie, krachtige temperamenten te koppelen aan wereldklasse talenten, Alleen op die manier kunnen we samen bouwen aan maatschappij waar iedereen gelukkig van wordt.

Merci,

Met dank aan Olivia voor de puike transcriptie

Je wil wat talent en passie bijdragen als vrijwilliger of buddy, contacteer ons www.amentkort.be

---

⁶ Origineel <https://www.youtube.com/watch?v=76wTa19vfZI&feature=youtu.be>

⁷ Of in het Nederlands <https://www.dropbox.com/s/jh3lj3l9exfmg6/Mick%27s%20TED%20TALK.mp4?dl=0>

⁸ http://video-subtitle.tedcdn.com/talk/podcast/2006/None/SirKenRobinson_2006-480p-nl.mp4

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=-1XwX9H6shQ>